

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző: .....

Cím: .....

A felejthetetlen első tanácsválasztás

Forrás: *Ujator*

1917. 7. 1.

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Tárgy: *324*

Hely:

Idő: *1918*

Személy:

Helyszám:

Az Ernő-utcai szavazóhelyiségben

Budapest egész lakossága lázban égett ezekben a forró órákban. Mohón szomjazták az emberek a friss híreket. Reggel egymás kezéből kapkodták a Vörös Ujság példányait. A polgárok, gazdag kereskedők és gyárosok rettegve futották át a sorokat. De Csepel, Angyalföld, Óbuda túlsufolt, egészségtelen bérházai-ban örömtől könnyes szemmel adták tovább az emberek az újság híreit: „A kormányhatalmat a párt megbízásából a Forradalmi Kormánytanács veszi át. E tanács kötelessége lesz a Munkás-, Paraszt- és Katonatanácsok országos kiépítése... Magyarország Tanácsköztársasággá alakul“.

A dolgozók jól tudták, hogy mit jelent számukra a Munkás-, Paraszt- és Katonatanácsok kiépítése. Megtanulták a hadifogságban, az Októberi Forradalom nagyszerű napjai-

ban, vagy a hazatért hadifoglyok elbeszéléséből megtanulták a forradalomra való felkészülés időszakában, az orosz példa nyomán számos helyen megalakult munkástanácsok működéséből. Tudták, hogy ez nem kevesebbet jelent, mint hogy a dolgozó nép kezébe veszi saját sorsát: az államgépezet irányítását.

Ezért kezdték meg már a tömegek az első napokban, a hivatalos felhívásokat be sem várva — az ideiglenes tanácsok és direktóriumok megalakítását. A tanácsoknak és direktóriumoknak a városokban és a falvakban nagy feladatuk volt. Ezeknek kellett lényegében az első napokban az új rendet megteremteni. Legsürgősebb teendőjük a területükön lévő karhatalom feletti rendelkezés átvétele volt. Ezzel egyidejűleg kézbe kellett venniük a közigazgatás vezetését is. A Kormányzótanács egyik legfontosabb kötelességüké tette a termelés zavartalan menetének biztosítását.

Mindezeket a feladatokat az ideiglenes tanácsok általában megoldották. A néhány helyi túlkapást és önkönyeskedést a Kormányzótanács kemény kézzel igyekezett megszüntetni.

A Kormányzótanács már árciusban megkezdte a választások előkészítését és április 7-re írták ki a helyi tanácsok országos választásának időpontját. A később jóváhagyott alkotmánytervezet szerint a falvak és városok községi tanácsokat, Budapesten pedig kerületi tanácsokat választanak. A falu tanácsába minden száz lakos választ egy tanácstagot, de számuk há-

romnál kevesebb és ötnél több nem lehet. A városokban minden 500 lakos után választanak egy tanácstagot, de 300-nál többtagú a városi tanács nem lehet. Az ügyek intézésére mindenütt 20—20 tagú intézőbizottságot választanak.

Soha még Magyarországon addig nem volt még ilyen széleskörű választójog. A 18 éven felüliek közül csak a nemdolgozók (kizsákmányolók), a kereskedők, a papok és az elmebeteg nem szavazhattak. A szavazásra jogosultak száma ily módon kilencszerese lett az 1910. évinek. Százerek és milliók léptek először életükben az urnához, minden 10 szavazó közül 9 még egyszer sem szavazott.

Április 7-re, hétfőre, munkaszünetet rendeltek el. Az idő is kitett magáért a választás napján. Gyönyörű napsütés ragyogott a tereken, ahol már kora reggel gyülekeztek az emberek.

A választóhelyiségekben bizottsági tagok ellenőrizték és pecsételték le a szavazási okmányul szolgáló párt- és szakszervezeti könyveket, egyéb igazolványokat. Ezután a választó megkapta a szavazócédulát. És egyre hulltak az urnákba a cédulák, amelyeken Magyarországon először szere-

peltek jelölteként a dolgozó nép fiai: esztergályosok és építőmunkások, tanítók és földmunkások...

Este lett... A Vörös Ujság szerkesztőségében nemsokára ömleni kezdtek a választási eredmények hírei: az egymillió lakosú Budapesten 560 ezer ember tett hitet a Tanácsköztársaság mellett.

Az újság munkatársai egész éjjel lázasan dolgoztak és másnap délelőtt, mint nagy fehér madarak, röppentek ki a nyomdagépből a lappéldányok, rajtuk a győzelmi jelentés címével: „A proletariátus első választása“.

Igy születtek meg Magyarországon először a nép államhatalmának szervei: a tanácsok.

(A „Tanács“ című lapban megjelent cikk nyomán.)

1917 november 10-én röptették világgá a távírók és rádiók a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek II. Összoroszországi kongresszusa által jóváhagyott lenini Békedekrétumot. A győztes proletárforradalom a dekrétum befejező részében a világ valamennyi munkásának üzent. Segítséget várt tőlük a béke

megteremtéséhez és a kizsákmányolt néptömegek felszabadításához.

A felhívás nem volt hiábavaló. A német, osztrák és magyar munkások megmozdulásai, sztrájkjai, fogcsikorgatva bár, de mégis odakényszerítették a bresztlitovszki tárgyalóasztalhoz a hadvezetőségeket. Néhány hónap múlva pedig a magyar proletariátus, az egész világon elsőként követte a Szovjetunió példáját: 1919 március 21-én megteremtette a Magyar Tanácsköztársaságot.